

Financiële begroting 2022

Inhoudsopgave

1.	Overzicht van baten en lasten	2
	Overzicht incidentele baten en lasten	6
	Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves	8
2.	Financiële positie	10
2.1	Begrotingsbeleid	10
2.2	Arbeidskosten	12
2.3	Investeringen	12
2.4	Reserves en voorzieningen	12
2.5	Geprognosticeerde balans	14
3.	Meerjaren investeringsprogramma 2022-2025	17
4.	Meerjarenbegroting	26

1. Overzicht van baten en lasten

Progr.	Overzicht baten en lasten 2022	Totaal			Incidenteel			Structureel		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Sociale voorzieningen	7.055.866	2.353.250	-4.702.616			0	7.055.866	2.353.250	-4.702.616
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	11.584.561	236.179	-11.348.382	37.000		-37.000	11.547.561	236.179	-11.311.382
2	Onderwijs en educatie	1.280.228	186.783	-1.093.445			0	1.280.228	186.783	-1.093.445
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	7.890.787	8.647.587	756.800	4.660.667	7.578.185	2.917.518	3.230.120	1.069.402	-2.160.718
4	Milieu	4.053.780	4.079.867	26.087			0	4.053.780	4.079.867	26.087
5	Veiligheid	1.706.137	173.380	-1.532.757			0	1.706.137	173.380	-1.532.757
6	Verkeer en vervoer	3.243.651	99.000	-3.144.651			0	3.243.651	99.000	-3.144.651
7	Cultuur, sport en recreatie	1.824.607	109.507	-1.715.100			0	1.824.607	109.507	-1.715.100
8	Economische structuur	630.986	430.114	-200.872			0	630.986	430.114	-200.872
9	Bestuur en organisatie	1.805.901	181.445	-1.624.456			0	1.805.901	181.445	-1.624.456
	Totaal programma's	41.076.504	16.497.112	-24.579.392	4.697.667	7.578.185	2.880.518	36.378.837	8.918.927	-27.459.910
10	Algemene dekkingsmiddelen	874.193	33.470.025	32.595.832			0	874.193	33.470.025	32.595.832
11	Overhead	5.533.452	245.888	-5.287.564	81.911		-81.911	5.451.541	245.888	-5.205.653
	Heffing vpb	0		0			0	0	0	0
	Onvoorzien	40.000		-40.000			0	40.000	0	-40.000
	Saldo van lasten en baten	47.524.149	50.213.025	2.688.876	4.779.578	7.578.185	2.798.607	42.744.571	42.634.840	-109.731
	Toevoeging en onttrekking reserves per programma									
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	0	37.000	37.000		37.000	37.000	0	0	0
2	Onderwijs en educatie	109.878	0	-109.878			0	109.878	0	-109.878
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	2.921.921	0	-2.921.921	2.917.518		-2.917.518	4.403	0	-4.403
4	Milieu	256.193	250.000	-6.193	250.000	250.000	0	6.193	0	-6.193
6	Verkeer en vervoer	249.000	129.941	-119.059			0	249.000	129.941	-119.059
7	Cultuur, sport en recreatie		51.000	51.000			0	0	51.000	51.000
10	Algemene dekkingsmiddelen	0	713.459	713.459			0	0	713.459	713.459
11	Overhead	3.089	85.000	81.911	3.089	85.000	81.911	0	0	0
	Sub-totaal mutaties reseves	3.540.081	1.266.400	-2.273.681	3.170.607	372.000	-2.798.607	369.474	894.400	524.926
	Totaal geraamd resultaat primitieve begroting	51.064.230	51.479.425	415.195	7.950.185	7.950.185	0	43.114.045	43.529.240	415.195
	Waarvan incidentele baten en lasten	7.950.185	7.950.185	0						
	Resteert structureel begrotingssaldo	43.114.045	43.529.240	415.195						

Progr.	Overzicht baten en lasten 2023	Totaal			Incidenteel			Structureel		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Sociale voorzieningen	6.975.866	2.350.792	-4.625.074			0	6.975.866	2.350.792	-4.625.074
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	11.572.561	236.179	-11.336.382			0	11.572.561	236.179	-11.336.382
2	Onderwijs en educatie	1.280.228	186.783	-1.093.445			0	1.280.228	186.783	-1.093.445
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	10.815.275	8.642.587	-2.172.688	7.568.185	7.578.185	10.000	3.247.090	1.064.402	-2.182.688
4	Milieu	3.995.380	4.079.867	84.487			0	3.995.380	4.079.867	84.487
5	Veiligheid	1.706.137	173.380	-1.532.757			0	1.706.137	173.380	-1.532.757
6	Verkeer en vervoer	3.243.651	99.000	-3.144.651			0	3.243.651	99.000	-3.144.651
7	Cultuur, sport en recreatie	1.822.207	109.507	-1.712.700			0	1.822.207	109.507	-1.712.700
8	Economische structuur	630.986	429.114	-201.872			0	630.986	429.114	-201.872
9	Bestuur en organisatie	1.757.729	169.655	-1.588.074			0	1.757.729	169.655	-1.588.074
	Totaal programma's	43.800.020	16.476.864	-27.323.156	7.568.185	7.578.185	10.000	36.231.835	8.898.679	-27.333.156
10	Algemene dekkingsmiddelen	1.159.077	33.034.805	31.875.728			0	1.159.077	33.034.805	31.875.728
11	Overhead	5.345.177	245.888	-5.099.289	-28.099		28.099	5.373.276	245.888	-5.127.388
	Heffing vpb	0		0			0	0	0	0
	Onvoorzien	40.000	0	-40.000			0	40.000	0	-40.000
	Saldo van lasten en baten	50.344.274	49.757.557	-586.717	7.540.086	7.578.185	38.099	42.804.188	42.179.372	-624.816
	Toevoeging en onttrekking reserves per programma									
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	0	0	0			0	0	0	0
2	Onderwijs en educatie	109.878	0	-109.878			0	109.878	0	-109.878
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	10.000	0	-10.000	10.000		-10.000	0	0	0
4	Milieu	256.193	250.000	-6.193	250.000	250.000	0	6.193	0	-6.193
6	Verkeer en vervoer	284.000	129.941	-154.059			0	284.000	129.941	-154.059
7	Cultuur, sport en recreatie		51.000	51.000			0	0	51.000	51.000
10	Algemene dekkingsmiddelen	0	713.459	713.459			0	0	713.459	713.459
11	Overhead	28.099	0	-28.099	28.099		-28.099	0	0	0
	Sub-totaal mutaties reseves	688.170	1.144.400	456.230	288.099	250.000	-38.099	400.071	894.400	494.329
	Totaal geraamd resultaat primitieve begroting	51.032.444	50.901.957	-130.487	7.828.185	7.828.185	0	43.204.259	43.073.772	-130.487
	Waarvan incidentele baten en lasten	7.828.185	7.828.185	0						
	Structureel begrotingsaldo	43.204.259	43.073.772	-130.487						

Progr.	Overzicht baten en lasten 2024	Totaal			Incidenteel			Structureel		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Sociale voorzieningen	6.895.866	2.270.792	-4.625.074			0	6.895.866	2.270.792	-4.625.074
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	11.566.172	236.179	-11.329.993			0	11.566.172	236.179	-11.329.993
2	Onderwijs en educatie	1.280.228	186.783	-1.093.445			0	1.280.228	186.783	-1.093.445
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	10.815.275	8.592.587	-2.222.688	7.568.185	7.578.185	10.000	3.247.090	1.014.402	-2.232.688
4	Milieu	3.995.380	4.079.867	84.487			0	3.995.380	4.079.867	84.487
5	Veiligheid	1.706.137	173.380	-1.532.757			0	1.706.137	173.380	-1.532.757
6	Verkeer en vervoer	3.243.651	99.000	-3.144.651			0	3.243.651	99.000	-3.144.651
7	Cultuur, sport en recreatie	1.824.607	109.507	-1.715.100			0	1.824.607	109.507	-1.715.100
8	Economische structuur	630.986	429.114	-201.872			0	630.986	429.114	-201.872
9	Bestuur en organisatie	1.827.194	283.227	-1.543.967			0	1.827.194	283.227	-1.543.967
	Totaal programma's	43.785.496	16.460.436	-27.325.060	7.568.185	7.578.185	10.000	36.217.311	8.882.251	-27.335.060
10	Algemene dekkingsmiddelen	1.350.224	32.710.134	31.359.910			0	1.350.224	32.710.134	31.359.910
11	Overhead	5.283.678	245.888	-5.037.790	-37.604		37.604	5.321.282	245.888	-5.075.394
	Heffing vpb	0		0			0	0	0	0
	Onvoorzien	40.000	0	-40.000			0	40.000	0	-40.000
	Saldo van lasten en baten	50.459.398	49.416.458	-1.042.940	7.530.581	7.578.185	47.604	42.928.817	41.838.273	-1.090.544
	Toevoeging en onttrekking reserves per programma									
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	0	0	0			0	0	0	0
2	Onderwijs en educatie	109.878	0	-109.878			0	109.878	0	-109.878
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	10.000	0	-10.000	10.000		-10.000	0	0	0
4	Milieu	256.193	250.000	-6.193	250.000	250.000	0	6.193	0	-6.193
6	Verkeer en vervoer	319.000	129.941	-189.059			0	319.000	129.941	-189.059
7	Cultuur, sport en recreatie		51.000	51.000			0	0	51.000	51.000
10	Algemene dekkingsmiddelen	0	713.459	713.459			0	0	713.459	713.459
11	Overhead	37.604	0	-37.604	37.604		-37.604	0	0	0
	Sub-totaal mutaties reseves	732.675	1.144.400	411.725	297.604	250.000	-47.604	435.071	894.400	459.329
	Totaal geraamd resultaat primitieve begroting	51.192.073	50.560.858	-631.215	7.828.185	7.828.185	0	43.363.888	42.732.673	-631.215
	Waarvan incidentele baten en lasten	7.828.185	7.828.185	0						
	Structureel begrotingssaldo	43.363.888	42.732.673	-631.215						

Progr.	Overzicht baten en lasten 2025	Totaal			Incidenteel			Structureel		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Sociale voorzieningen	6.895.866	2.270.792	-4.625.074			0	6.895.866	2.270.792	-4.625.074
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	11.566.172	236.179	-11.329.993			0	11.566.172	236.179	-11.329.993
2	Onderwijs en educatie	1.276.685	186.783	-1.089.902			0	1.276.685	186.783	-1.089.902
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	10.815.275	8.592.587	-2.222.688	7.568.185	7.578.185	10.000	3.247.090	1.014.402	-2.232.688
4	Milieu	3.995.380	4.079.867	84.487			0	3.995.380	4.079.867	84.487
5	Veiligheid	1.706.137	173.380	-1.532.757			0	1.706.137	173.380	-1.532.757
6	Verkeer en vervoer	3.243.651	99.000	-3.144.651			0	3.243.651	99.000	-3.144.651
7	Cultuur, sport en recreatie	1.822.207	109.507	-1.712.700			0	1.822.207	109.507	-1.712.700
8	Economische structuur	630.986	429.114	-201.872			0	630.986	429.114	-201.872
9	Bestuur en organisatie	1.819.314	266.827	-1.552.487			0	1.819.314	266.827	-1.552.487
	Totaal programma's	43.771.673	16.444.036	-27.327.637	7.568.185	7.578.185	10.000	36.203.488	8.865.851	-27.337.637
10	Algemene dekkingsmiddelen	1.513.113	32.788.895	31.275.782			0	1.513.113	32.788.895	31.275.782
11	Overhead	5.202.206	245.888	-4.956.318	-11.479		11.479	5.213.685	245.888	-4.967.797
	Heffing vpb	0		0			0	0	0	0
	Onvoorzien	40.000	0	-40.000			0	40.000	0	-40.000
	Saldo van lasten en baten	50.526.992	49.478.819	-1.048.173	7.556.706	7.578.185	21.479	42.970.286	41.900.634	-1.069.652
	Toevoeging en onttrekking reserves per programma									
1	Maatsch.dienstverl. en gezondheid	0	0	0			0	0	0	0
2	Onderwijs en educatie	109.878	0	-109.878			0	109.878	0	-109.878
3	Ruimte. Ordening en volkshuisvesting	10.000	0	-10.000	10.000		-10.000	0	0	0
4	Milieu	6.193	0	-6.193			0	6.193	0	-6.193
6	Verkeer en vervoer	354.000	129.941	-224.059			0	354.000	129.941	-224.059
7	Cultuur, sport en recreatie		51.000	51.000			0	0	51.000	51.000
10	Algemene dekkingsmiddelen	0	713.459	713.459			0	0	713.459	713.459
11	Overhead	11.479	0	-11.479	11.479		-11.479	0	0	0
	Sub-totaal mutaties reseves	491.550	894.400	402.850	21.479	0	-21.479	470.071	894.400	424.329
	Totaal geraamd resultaat primitieve begroting	51.018.542	50.373.219	-645.323	7.578.185	7.578.185	0	43.440.357	42.795.034	-645.323
	Waarvan incidentele baten en lasten	7.578.185	7.578.185	0						
	Structureel begrotingsaldo	43.440.357	42.795.034	-645.323						

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanaf begrotingsjaar 2014 is het wijzigingsbesluit BBV (d.d. 25 juni 2013) van toepassing waarbij onder meer artikel 19.3 lid c is aangepast. Deze aanpassing betekent dat het verplicht is gesteld om per programma de incidentele baten en lasten in beeld te brengen. De belangrijkste posten dienen ten minste te worden gespecificeerd en de overige posten kunnen ook als totaalbedrag worden opgenomen. Hierdoor wordt het inzichtelijker gemaakt om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht.

Overzicht meerjarige incidentele lasten en baten								
Omschrijving	Bedrag lasten 2022	Bedrag baten 2022	Bedrag lasten 2023	Bedrag baten 2023	Bedrag lasten 2024	Bedrag baten 2024	Bedrag lasten 2025	Bedrag baten 2025
Jeugdzorg zonder verblijf	37.000							
Jeugdzorg (via reserves)		37.000						
Anterieure overeenkomsten (algemeen)		10.000		10.000		10.000		10.000
Bestemmingsplannen (via reserves)	10.000		10.000		10.000		10.000	
Bouwgrondexploitatie	4.660.667	7.568.185	7.568.185	7.568.185	7.568.185	7.568.185	7.568.185	7.568.185
Grondexploitaties (via reserves)	2.907.518							
Milieubeheer (via reserves)	250.000		250.000		250.000		0	
Milieubeheer (via reserves)		250.000		250.000		250.000		0
Uitvoeringskosten KempenPlus	85.000,00							
Overige organisatiekosten (via reserves)		85.000						
Bijdrage SK/SSC	-3.089		-28.099		-37.604		-11.479	
Overige organisatiekosten (via reserves)	3.089		28.099		37.604		11.479	
Totaal	7.950.185	7.950.185	7.828.185	7.828.185	7.828.185	7.828.185	7.578.185	7.578.185
Lasten		-7.950.185		-7.828.185		-7.828.185		-7.578.185
Saldo		0		0		0		0
Waarvan reserves	3.170.607	372.000	288.099	250.000	297.604	250.000	21.479	0

INCIDENTELE BATEN

Programma 1

Onttrekking aan de algemene reserve

Deze beschikking ad € 37.000,-- in 2022 is ter dekking van de lasten voor uitwerking van initiatieven vanuit het transformatieplan jeugdzorg zonder verblijf.

Programma 3

Bouwgrondexploitatie

Het saldo van de bouwgrondexploitatie wordt geraamd op € 2.907.518,-- positief (zie ook de storting). Dit resultaat wordt aangemerkt als incidentele bate.

Anterieure overeenkomsten

De incidentele opbrengst van € 10.000,-- komt voort uit anterieure overeenkomsten ten behoeve van bovenwijkse voorzieningen (zie ook storting bij de incidentele lasten).

Programma 4

Onttrekking algemene reserve ten behoeve van storting bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds.

Conform raadsbesluit van 25 augustus 2020 wordt voor de jaren 2021 tot en met 2024 € 250.000,-- per jaar vanuit de algemene reserve toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds.

Programma 11

Samenwerking Kempengemeenten en Kempenplus

- Conform de begroting 2022 van Kempenplus zijn er enkel nog incidentele lasten voor het jaar 2022 van € 85.000,--. Deze worden onttrokken uit de bestemmingsreserve Kempenplus.
- Daarnaast zijn in 2022 incidentele baten bij de GRSK ad € 3.089,-- welke gestort worden in de algemene reserve. (Voor 2023 t/m 2025 zijn de incidentele baten € 28.099,--, € 37.604,-- en € 11.479,--)

INCIDENTELE LASTEN

Programma 1

Incidentele lasten transformatieplan jeugdzorg

Deze beschikking ad € 37.000,-- in 2022 is ter dekking van de lasten voor uitwerking van initiatieven vanuit het transformatieplan jeugdzorg zonder verblijf.

Programma 3

Toevoeging aan de algemene reserve bouwgrondexploitatie

Het geraamde batig saldo van de bouwgrondexploitatie is geraamd op € 2.907.518,-- Deze incidentele baat wordt toegevoegd aan de algemene reserve bouwgrondexploitatie.

Toevoeging aan de reserve bovenwijkse voorzieningen

De incidentele opbrengst van € 10.000,-- uit anterieure overeenkomsten wordt toegevoegd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Programma 4

Toevoeging aan de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds

Conform raadsbesluit van 25 augustus 2020 wordt voor de jaren 2021 tot en met 2024 € 250.000,-- per jaar vanuit de algemene reserve toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds.

Programma 11

Samenwerking Kempengemeenten en Kempenplus

- Conform de begroting 2022 van Kempenplus zijn er enkel nog incidentele lasten voor het jaar 2022 van € 85.000,--.
- Daarnaast is er een incidentele storting in de algemene reserve ad € 3.089,-- ter hoogte van de incidenteel geraamde baten bij de GRSK. (Voor 2023 t/m 2025 is de storting € 28.099,--, € 37.604,-- en € 11.479,--)

Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves

Vanaf begrotingsjaar 2014 is het wijzigingsbesluit BBV (d.d. 25 juni 2013) van toepassing waarbij onder meer artikel 19.3 uitgebreid met lid d. Deze uitbreiding betekent dat er een overzicht verplicht is gesteld om de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves in beeld te brengen. Hierdoor wordt het inzichtelijker gemaakt om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht.

BATEN: STRUCTURELE BESCHIKKINGEN OVER RESERVES (€ 894.400,--)

Programma 6

Onttrekking aan de reserve "Rehabilitatie wegen"(gerelateerd aan kapitaallasten)

De onttrekking wegens kapitaallasten wordt voor 2022 geraamd op € 129.941,--.

Programma 7

Onttrekking aan de bestemmingsreserve "Tennisvereniging Eresloch"(gerelateerd aan kapitaallasten)

De beschikking over deze reserve wordt geraamd op € 51.000,-- voor 2022.

Programma 10

Onttrekking aan de bestemmingsreserve "Egalisatiereserve bruto-methode" (gerelateerd aan kapitaallasten)

De beschikking over deze reserve wordt voor 2022 geraamd op € 713.459,-- per jaar en heeft volledig betrekking op de dekking van de structurele kapitaallasten welke voortvloeien uit het toepassen van de bruto-methode.

LASTEN: STRUCTURELE TOEVOEGINGEN AAN RESERVES (€ 369.472,--)

Programma 2

Toevoeging aan de bestemmingsreserve "Decentralisatie onderwijs" (gerelateerd aan kapitaallasten)

De storting in deze bestemmingsreserve 2021 wordt geraamd op € 109.876,-- . Via deze reserve worden de verschillen tussen de kapitaallasten op grond van het vastgesteld Integraal Huisvestingsplan én de kapitaallasten van de bestaande activa ten opzichte van het voor een periode van 4 jaren vastgesteld budget verrekend.

Programma 3

Storting in de bestemmingsreserve "Egalisatie bebossing"

De storting in deze reserve wordt voor 2022 geraamd op € 4.403,-- per jaar. Het geraamde positieve exploitatiesaldo van het beheer van bossen en natuurterreinen wordt toegevoegd aan deze reserve.

Programma 4

Zoals met uw raad is gecommuniceerd in de 1^e bestuursrapportage 2019 wordt in 2021 40% van de ontvangen SDE subsidie gestort in de bestemmingsreserve SDE subsidie. Dit bedrag wordt begroot op € 6.193,--.

Programma 6

Toevoeging aan de reserve "Rehabilitatie wegen" (gerelateerd aan kapitaallasten)

De storting in deze reserve wordt voor 2022 geraamd op € 249.000,-- en neemt vanaf het jaar 2023 toe met € 35.000,-- per jaar.

2. Financiële positie

Deze uiteenzetting van de financiële positie gaat in op het begrotingsbeleid, de arbeidskosten, de investeringen, het verloop van de reserves en de meerjarenraming.

2.1 Begrotingsbeleid

2.1.1 Uitgangspunten

De begroting 2022 is opgesteld op basis van bestaand beleid, waaronder wordt verstaan het beleid van de door uw raad genomen beslissingen volgens de begroting 2021-2024 en de vastgestelde begrotingswijzigingen tot en met 15 juli 2021.

Daarnaast hebben ook de jaarrekeningcijfers 2020 en de op 6 juli 2021 behandelde voorjaarsnota 2022-2025 (inclusief de raadsinformatiebrief "Financiële gevolgen meicirculaire 2021", allen eveneens als basis gediend voor de samenstelling van de begroting 2022-2025.

Ons college heeft met name hetgeen is besproken tijdens de raadsvergadering van 6 juli 2021 (behandeling van de voorjaarsnota 2022-2025) vertaald in de voorliggende begroting 2022-2025.

Verder is rekening gehouden met de volgende basisgegevens (conform de uitgangspunten van de voorjaarsnota 2022-2025):

Raming aantal inwoners per 1-1-2022	:	19.536
Raming aantal woonruimten per 1-1-2022	:	8.928
Salarisstijging personeelskosten	:	0,95% (min 2,75% bijstelling 2021 + 0,5% periodieke verhogingen en geraamde ontwikkeling cao/pensioenpremie in 2022: 3,2%
Prijsstijging	:	1,5% (t.o.v. prijspeil 2021)
Rente financieringstekort	:	0,75%
Rente investeringsprogramma	:	0,75%

Dit hoofdstuk gaat nader in op de wijzigingen die zich hebben voorgedaan nadat de begroting 2021-2024 is vastgesteld en die van invloed zijn geweest op de jaarschijf 2022 en de jaren 2023 tot en met 2025. Een aantal van deze wijzigingen is al door de raad op 6 juli 2021 behandeld bij de voorjaarsnota 2022-2025 en bij (structurele) begrotingswijzigingen 2021.

Hierdoor wordt de ontwikkeling geschetst van het saldo 2022 en de gevolgen voor de meerjarenramingen, inclusief een korte weergave van de cijfers uit de voorjaarsnota 2022-2025 (inclusief bovengenoemde raadsinformatiebrief).

2.1.2 Voorjaarsnota en begrotingsproces 2022-2025

In de voorjaarsnota 2022-2025 bedragen de begrotingssaldi ná de a, b en voorgestelde c-prioriteiten afgerond voor het jaar 2022 +€ 9.000,- en voor het jaar 2025 -/- € 834.000,-. Op 15 juni 2021 zijn middels een raadsinformatiebrief de financiële mutaties weergegeven over de gevolgen van de meicirculaire 2021.

De begrotingssaldi ná deze bijstelling zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldi conform voorjaarsnota 2022-2025 ná a, b en voorgestelde c-prioriteiten (zie blz. 12 VJN 2022-2025).	8.778	-392.928	-768.199	-834.137
Netto-effect meicirculaire 2021 (conform raadsinformatiebrief 15-6-2021)	439.847	316.123	168.622	155.883
Effect bijgestelde begroting Kempenplus 2022-2025	233.527	65.061	28.113	102.113
Geactualiseerd saldi 2022-2025 (incl. meicirculaire 2021)	682.152	-11.744	-571.464	-576.141

Vervolgens heeft de gemeenteraad op 6 juli 2021 de voorjaarsnota 2022-2025 behandeld. Deze richtinggevende voorjaarsnota 2022-2025 heeft het college vervolgens vertaald in de voorliggende begroting 2022-2025.

2.1.3 Samenstelling begroting 2022-2025

De saldi uit voorgaande tabel in paragraaf 2.1.2 zijn tijdens het begrotingsproces gedaald.

Volledigheidshalve wordt hierbij aangetekend dat de exploitatiesaldi uit de voorjaarsnota 2022-2025 waren gebaseerd op een *doorkijk op hoofdlijnen* en de begrotingssaldi 2022-2025 vormen een uitkomst van de *totale* begroting 2022-2025.

Uit het volgende overzicht blijken de verschillen per jaar tussen het geactualiseerd beeld (paragraaf 2.1.2 en de volledige begrotingscijfers 2022-2025:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Geactualiseerd beeld voorjaarsnota (incl. ontwikkelingen, gevolgen meicirculaire 2021)	682.152	-11.744	-571.464	-576.141
Uitkomst exploitatiebegroting 2022-2025	415.195	-130.487	-631.215	-645.323
Verschillen voorjaarsnota (incl. coalitieakkoord)/uitkomst exploitatiebegroting	-267.478	-132.206	-45.581	-55.012

Deze verschillen zijn het saldo van diverse positieve en negatieve effecten vanuit het begrotingsproces. Enkele belangrijke mee- en tegenvallers voor de eerste en de laatste jaarschijf worden in de volgende tabel weergegeven, waaruit tevens blijkt of er sprake is van een incidenteel of structureel effect. Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat onderstaande belangrijke mutaties dus *niet* waren verwerkt in de cijfers van de voorjaarsnota 2022-2025, maar wél verwerkt zijn in de voorliggende begroting 2022-2025.

Omschrijving	2022	2025
Positieve effecten:		
(extra) effect renteverlaging 1,25% naar 0%	26.000	26.000
Lagere rentekosten door aflossingen bestaande leningen	29.000	29.000
Bijstelling bouwleges	4.000	205.000
Subtotaal positieve effecten	59.000	260.000
Negatieve effecten:		
Dekking krediet SW1D fase 2 vanuit exploitatie	-21.000	-23.000
Bijstelling dividend BNG naar € 150.000,-- structureel	-30.000	-75.000
Lagere erfpacht opbrengsten (verkoop kavel Meerheide III)	-44.000	-44.000
OZB 2022 0% en meerjarig 1,5%	-69.000	-129.000
Incidenteel tekort BUIG	-78.000	0
Diverse kleine afwijkingen	-84.000	-44.000
Subtotaal negatieve effecten	326.000	315.000
Totaal saldo negatieve effecten uit het begrotingsproces 2022-2025	267.000	55.000

Voor een nadere detaillering wordt op deze plaats ook verwezen naar de analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2022 ten opzichte van ramingen 2021 per productgroep (zie het onderdeel "Wat mag het kosten" bij ieder programma).

Zoals al in de inleiding is aangegeven zien de totale inkomsten en uitgaven (inclusief de stelposten) en de saldi voor de periode 2022-2025 er als volgt uit:

	2022	2023	2024	2025
Inkomsten	51.479.425	50.901.957	50.560.858	50.373.219
Uitgaven	51.064.230	51.032.444	51.192.073	51.018.542
Exploitatiesaldi	+415.195	-130.487	-631.215	-645.323
Waarvan incidenteel	-	-	-	-
Structurele saldi	+415.195	-130.487	-631.215	-645.323

2.1.4 Incidentele toevoeging exploitatiesaldo 2022 aan de algemene reserve

Het begrotingsoverschot voor 2022 bedraagt € 415.195,- en is, evenals voorgaande jaren, toegevoegd aan de algemene reserve.

2.1.5 Verschillenanalyse programmabegroting 2022/2021

De belangrijkste verschillen tussen de voorliggende ontwerpbegroting 2022 en de begroting 2021 (per productgroep), worden per programma aangegeven bij het onderdeel "Wat mag het kosten" (zie exploitatieoverzicht met toelichting verschillen).

2.2 Arbeidskosten

Formatie

Bij de berekening van de arbeidskosten is voor de begroting 2022 uitgegaan van een reguliere formatie van 91,12 fte. Deze arbeidskosten zijn ook meegenomen in de kostenverdeling of rechtstreeks geraamd op de functionele begrotingspost c.q. productgroep dan wel geraamd in het nieuwe programma "Overheadkosten".

Voorziening wachtgelden ex-wethouders/Voorziening pensioenverplichting (ex-)bestuurders

Met betrekking tot de wachtgeldverplichtingen (voormalige) wethouders is - op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) - een voorziening aanwezig. Bij de jaarrekening wordt telkens door de accountant getoetst of het volume van deze voorziening toereikend is om aan de (toekomstige) verplichtingen te voldoen (conform BBV-voorschriften) en indien nodig wordt de voorziening hierop aangepast.

2.3 Investerings

De gemeente is een inkomensbestedende organisatie. Dit komt ook tot uitdrukking in de vele investeringen die door de gemeente worden gedaan. Deze investeringen zijn bij de totstandkoming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2004 gesplitst in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn of waar de gemeente inkomsten mee kan genereren (bijvoorbeeld rioolheffing). Indien een investering niet voldoet aan bovenstaande criteria dan betreft het een investering met een maatschappelijk nut (bijvoorbeeld wegen). Ten aanzien van de activering van investeringen met een economisch nut werd in 2004 in het Besluit Begroting en Verantwoording BBV aangegeven dat deze geactiveerd moeten worden. De andere investeringen mochten geactiveerd worden. Door deze vrijheid om wel of niet te activeren bestaan er inmiddels grote verschillen in de wijze waarop gemeenten hiermee omgaan.

Vanaf begrotingsjaar 2017 zijn de artikelen 59 en 64 gewijzigd, zodat investeringen met een maatschappelijk nut, evenals investeringen met een economisch nut, beide moeten worden geactiveerd (en over de verwachte toekomstige gebruiksduur dienen te worden afgeschreven). De enige uitzondering op het verplicht activeren zijn kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde, die niet mogen worden geactiveerd (artikel 59, lid 2).

Tevens is er in het nieuwe BBV (vanaf begroting 2017) ook bepaald dat de bijdragen van derden verplicht in mindering moeten worden gebracht op de bruto-investering.

In de "Financiële verordening gemeente Eersel" is als uitgangspunt vastgelegd dat op investeringen groter dan € 25.000,- wordt afgeschreven.

Kredietvotingen

Met het vaststellen van de programmabegroting autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven per programma tot de bedragen van het 'overzicht van baten en lasten' (zie paragraaf 1 van de financiële begroting). In de programma's zijn ook de investeringsplannen voor het begrotingsjaar 2022 opgenomen, welke voor meerdere jaren lasten met zich mee kunnen brengen.

Door het vaststellen van de begroting 2022-2025 worden - evenals voorgaande jaren - ook de investeringsplannen voor het begrotingsjaar geautoriseerd.

2.4 Reserves en voorzieningen

Bij de berekening van de stand van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2022 is uitgegaan van de rekeningcijfers 2020, vermeerderd c.q. verminderd met geraamde mutaties in het jaar 2021 op grond van door uw raad genomen besluiten. Vervolgens is rekening gehouden met de voorgestelde dekkingsmaatregelen

zoals opgenomen in de voorliggende begroting 2022-2025 c.q. meerjarig investeringsprogramma 2022-2025.

Verder is rekening gehouden met hetgeen over reserves is opgenomen in de vastgestelde beleidsnota Reserves en voorzieningen (2011) en wat ter zake in de voorjaarsnota 2022-2025 is verwoord.

Reserves

De reserves kunnen worden verdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves. De totale reservepositie van de gemeente Eersel is per 1 januari 2022 als volgt geraamd:

Algemene reserves:

- algemene reserve	13.678.821	
- algemene bedrijfsreserve (bouwgrondexploitatie)	5.782.310	
- bovenwijkse voorzieningen	294.657	
		19.755.789
Bestemmingsreserves		25.833.155
Totaal reserves per 1-1-2022		45.588.944

Hieronder wordt specifiek ingegaan op de mutaties in de algemene reserve in de planperiode 2021-2025. Deze zijn van belang zijn om een beeld te krijgen van de financiële positie van de gemeente.

Algemene reserve

Met betrekking tot de reservepositie kan worden opgemerkt dat de algemene reserve per 1 januari 2026 wordt geraamd op € 7,5 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met meerjarig-investeringsprogramma (MIP) 2022-2025. Met geraamde resultaten vanaf 2021 wordt geen rekening gehouden. De algemene reserve is van belang voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Gezien de risico's die we als gemeente lopen wordt jaarlijks rekening gehouden met een minimale buffer voor de algemene reserve. Bij de berekening van het beschikbare bedrag voor het MIP 2022-2025 in de voorjaarsnota 2022-2025 is rekening gehouden met de vastgestelde minimale buffer van € 3,5 miljoen,--. Tevens is wederom de 4/8 variant toegepast waardoor een bedrag van € 3,5 miljoen blijft gereserveerd voor de periode 2023-2026.

In onderstaand overzicht is het verloop van de *vrij besteedbare algemene reserve* weergegeven. Het overzicht is opgesteld op basis van de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de voorliggende begroting 2022-2025.

Daarnaast zijn in het overzicht verwerkt:

- de onttrekkingen en stortingen op basis van de begroting 2021 en raadsbesluiten;
- de onttrekkingen en stortingen welke - mede op grond van voorjaarsnota en het coalitieakkoord - worden voorgesteld ten behoeve van de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 (inclusief eenmalige investeringen 2022-2025 zoals opgenomen in het investeringsprogramma 2022-2025).

	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo per 1-1-2021:(incl. resultaatbestemming 2020)	23.763.617	13.678.821	9.065.910	8.330.759	7.792.113
<u>Begroting 2021 / raadsbesluiten</u>					
<i>Onttrekkingen (investeringen)</i>					
- Nog uit te geven restantkredieten tot en met besluiten 15 juli 2021	-11.774.504				
<i>Mutaties overige</i>	1.689.708				
	13.678.821	13.678.821	9.065.910	8.330.759	7.792.113
<u>Begroting 2022</u>					
<i>Onttrekkingen (investeringen)</i>					
Sociale voorzieningen					
- Geen					
Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid					
- Onderzoek naar luchtbehandeling installaties gemeenschapshuizen		-60.000			

	2021	2022	2023	2024	2025
- Andere kijk op dorpsraden		-200.000			
Onderwijs en educatie					
- Digitaal huis		- 18.000			
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
- Omgevingsvisie 3.0		-75.000	-120.000		
- Visie Tuinen van Eersel		-50.000	-50.000		
- Actualisatie Kempische visie op wonen		-12.000			
- Opstellen nieuw bomenbeleids- en beheerplan		-25.000			
Milieu					
Ontwikkeling Vliegveld Eindhoven		-41.750			
Veiligheid					
- Geen					
Verkeer en vervoer					
- Plan Bos & Boom		-292.250	-273.250	-256.250	-256.250
- Steensel weer één dorp 3 ^e fase (Eindhovenseweg)		-495.000			
- Maatregelenpakket Mobiliteitsstrategie De Kempen		-195.000			
Cultuur, sport en recreatie					
- Herijking en update erfgoedbestand gemeente Eersel		-28.000			
- Accommodatiebeleid		-80.000			
- Herontwikkeling Kempenmuseum De Acht Zaligheden		-2.019.000			
Economische structuur					
- Projecten vrijetijdseconomie		- 300.000	- 70.000	-70.000	-70.000
- Visit Eersel Manager		-61.000			
- Ongeregistreerd grondgebruik		-75.000			
- Meetnet luchtkwaliteit & geluid		-85.000			
- Slim Steensel		-75.000			
- Innovatie / Slimmer Eersel		-100.000			
- Onderzoek startups- en innovatiecentrum pand Markt 29		-25.000			
Bestuur en organisatie					
- ICT- faciliteiten raad en commissie		-17.000			
Overheadkosten					
- Geen					
<i>Onttrekkingen (exploitatie)</i>					
Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid					
- Incidentele lasten Jeugdzorg (1e berap 2021)		-37.000			
Milieu					
- Storting in duurzaamheidsfonds		-250.000	-250.000	-250.000	0
Overheadkosten					
- Incidenteel bijdrage SK		3.089	28.099	37.604	11.478
Saldo per 31-12	13.678.821	9.065.910	8.330.759	7.792.113	7.477.341

Algemene reserve bouwgrondexploitatie

Bij de bouwgrondexploitatie is sprake van een afzonderlijke algemene reserve, welke ultimo 2022 wordt geraamd op € 5.782.310,-- (excl. begroot resultaat 2022). Voor het meerjarig verloop van de algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt op deze plaats verwezen naar paragraaf 7: Grondbeleid.

2.5 Geprognosticeerde balans

In het gewijzigde BBV wordt vanaf begrotingsjaar 2017 een meerjarig geprognosticeerde balans voorgescreven. Deze balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen. In de balans is rekening gehouden met de geplande investeringen uit het meerjarig investeringsprogramma 2022-2025.

ACTIVA

BALANS	per 1 januari 2021		per 31 december 2021		per 31 december 2022		per 31 december 2023		per 31 december 2024		per 31 december 2025	
Vaste activa		48.809.118		62.797.185		69.421.955		65.870.045		66.036.477		59.954.789
Vlottende activa (voorraad bouwgronden)		1.668.395		1.715.455		7.604		-1.852.086		-1.772.847		-820.256
Totaal activa		50.477.513		64.512.640		69.429.559		64.017.959		64.263.630		59.134.533
Financieringstekort/overschot		26.866.958		7.463.769		-332.705		4.695.391		-7.782		4.780.926
Totaal generaal		77.344.471		71.976.409		69.096.854		68.713.350		64.255.848		63.915.459

PASSIVA

BALANS	per 1 januari 2021		per 31 december 2021		per 31 december 2022		per 31 december 2023		per 31 december 2024		per 31 december 2025	
<u>Eigen vermogen</u>												
1. Reserves:												
* Algemene reserves		28.389.546		19.755.789		18.475.591		18.740.440		18.101.794		18.093.199
* Bestemmingsreserves		19.924.550		25.833.155		25.201.229		24.439.900		22.613.571		22.130.242
<u>Vreemd vermogen</u>		48.314.096		45.588.944		43.676.820		43.180.340		40.715.365		40.223.441
2. Voorzieningen		20.323.708		18.487.465		18.326.701		19.246.343		18.060.483		19.018.685
3. Langlopende schulden:												
* Onderhandse leningen		8.706.667		7.900.000		7.093.333		6.286.667		5.480.000		4.673.333
		8.706.667		7.900.000		7.093.333		6.286.667		5.480.000		4.673.333
Totaal vaste financieringsmiddelen		77.344.471		71.976.409		69.096.854		68.713.350		64.255.848		63.915.459
Totaal generaal		77.344.471		71.976.409		69.096.854		68.713.350		64.255.848		63.915.459

3. Meerjaren investeringsprogramma 2022-2025

Het meerjareninvesteringsprogramma 2022-2025 is enerzijds gebaseerd op het concept, zoals dat bij de behandeling van de voorjaarsnota 2022-2025 op 6 juli 2021 is besproken in de gemeenteraad, en anderzijds heeft ook het coalitieakkoord 2018-2022 als uitgangspunt gediend (zie ook de toelichting in paragraaf 2.3 van het hoofdstuk de “Financiële begroting”).

Programma	Vervanging (V)/ Nieuw (N)	Omschrijving	Uitgaven per jaar x € 1.000				Totale uitgaven € 1.000	Inkomsten x € 1.000 Totaal	Waarvan dekking A.R.	Afschr. termijn	Netto lasten (kapitaal- en exploitatie- lasten)				Alg.res. 2022 x € 1.000
			2022	2023	2024	2025					2022	2023	2024	2025	
1	N	Onderzoek naar luchtbehandeling installaties Gemeenschaps-huizen	60				60	60	60					60	
1	N	Andere kijk op Dorpsraden	200				200	200	200					200	
2	N	Digitaalhuis	18				18	18	18					18	
3	N	Omgevingsvisie 3.0	75	120			195	195	195					75	
3	N	Actualisatie Kempische visie op wonen	12				12	12	12					12	
3	N	Opstellen nieuw bomenbeleids-en beheerplan	25				25	25	25					25	
3	N	Visie Tuinen van Eersel	50	50			100	100	100					50	
3	N	Plan Bos & Boom (incl. bijbehorende exploitatielasten)	708	674	647	647	2.677	2.518	1.078	15	54.931	60.155	64.379	67.978	
3	N	Anticiperende verwervingen (conform nota grondbeleid)	2.000				2.000	2.000							
3	N	Vorbereidingskosten nieuwe grondexploitaties	50				50	50							
4	N	Renovatie drukriolering	301	310	336	247	1.193	1.193							
4	V	Rioolvervanging Smitseind		50	450		500	500							
4	V	Vervangen hoofdgemalen	49	55	15	30	149	149							
4	N	Klimaatadaptatie Haagdoorn		65			65	65							
4	N	Duurzaamheid, Energiereductie & zon-op-dak	168	168	168		504	504							
4	N	Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen	167	162	192	579	1.100	1.100		div.					

Programma	Vervanging (V)/ Nieuw (N)	Omschrijving	Uitgaven per jaar x € 1.000				Totale uitgaven € 1.000	Inkomsten x € 1.000 Totaal	Waarvan dekking A.R.	Afschr. termijn	Netto lasten (kapitaal- en exploitatie- lasten)				Alg.res. 2022 x € 1.000
			2022	2023	2024	2025					2022	2023	2024	2025	
4	N	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	105				105	105							
4	N	Ontwikkeling Vliegveld Eindhoven	42				42	42	42					42	
6	V	Vervangen verharding Broekstraat		375			375	250		60		2.552	3.005	2.990	
6	V	Vervangen verharding Korenbloemlaan	400				400	350		60	1.021	1.202	1.196	1.190	
6	N	Aanleg looproute voor mensen met een beperking op de Markt en Hint. In combinatie met groot onderhoud		580			580	280		40		8.625	9.694	9.638	
6	N	Vervangen verharding/reconstructie Schadewijkstraat	50		1.170		1.220	1.220		25					
6	N	Steensel weer één dorp 2e fase	1.390				1.390	900		25	21.438	23.128	22.981	22.834	
6	N	Steensel weer één dorp 3e fase (Eindhovenseweg)		2.175			2.175	1.724	495	25					
6	N	rehabilitatie Eerdbrand (ged. Lage Heide- gemeentegrens)	213				213	142		60	1.439	1.695	1.686	1.677	
6	N	rehabilitatie Lage Heide (ged. Eerdbrand - Stokkelen)	488				488	488							
6	N	rehabilitatie Lage Heide (ged. Stokkelen - Boevenheuvel)		300			300	300							
6	N	rehabilitatie Mozik (zijstraat Domineespad)				56	56	38		60				383	
6	N	rehabilitatie ing. van Meelweg (gedeeltelijk)				113	113	113							

Programma	Vervanging (V)/ Nieuw (N)	Omschrijving	Uitgaven per jaar x € 1.000				Totale uitgaven € 1.000	Inkomsten x € 1.000 Totaal	Waarvan dekking A.R.	Afschr. termijn	Netto lasten (kapitaal- en exploitatie- lasten)				Alg.res. 2022 x € 1.000
			2022	2023	2024	2025					2022	2023	2024	2025	
6	N	rehabilitatie Hoogeloonsedijk			325		325	220	60			2.144	2.524		
6	N	rehabilitatie Biemerren				875	875	875							
6	N	reconstructie en verbreden fietspad Rosheuvel	125				125	50	60	1.531	1.803	1.794	1.784		
6	N	rehabilitatie fietspad Meerstraat (sgt. A. Frazerpad)	206				206	206							
6	N	rehabilitatie fietspad Zandstraat (ged Run-Nedermolen)			125		125	63	60			1.276	1.503		
6	N	rehabilitatie Hazenstraat (buiten bebouwde kom)				500	500	500	60						
6	N	reconstructie Kerkstraat (Car- quefouplein-Hoolstraat)		50	450		500	500							
6	N	Verkeersveiligheidsplan	95	95	95	95	380		25	4.156	8.640	13.096	17.523		
6	N	Uitbreiden verlichting Fietspad Rosheuvel	30				30		20	1.613	1.714	1.703	1.691		
6	V	Vervanging materieel buiten- dienst (gladheidsbestr.)	30	10	47		87		10	3.113	4.240	9.124	9.235		
6	N	Herinrichting Carquefouplein		737			737	275	25		20.213	21.806	21.668		
6	N	Fietsvoorziening Buivensedreef Knegsel	50			790	840	210	25				27.563		
6	N	Fietsviaduct Haagdoorn-Meer- heide	100			2.400	2.500	856	25	4.375	4.720	4.690	72.210		
6	N	Verbeteren beeldkwaliteit Willi- brordusstraat Wintelre	50	492			542	350	60		3.920	4.616	4.592		
6	N	Rode fietsstroken	235	480	85	475	1.275	470	25	6.489	20.256	23.604	36.770		
6	N	Maatregelenpakket Mobiliteits- strategie De Kempen	195				195		195					195	

Programma	Vervanging (V)/ Nieuw (N)	Omschrijving	Uitgaven per jaar x € 1.000				Totale uitgaven € 1.000	Inkomsten x € 1.000 Totaal	Waarvan dekking A.R.	Afschr. termijn	Netto lasten (kapitaal- en exploitatie- lasten)				Alg.res. 2022 x € 1.000
			2022	2023	2024	2025					2022	2023	2024	2025	
6	N	Evenemententerrein/Gildeterrein achter de Markt voorzien van een semi verharding		100			100		25		4.375	4.720	4.690		
6	N	aanleg uitkijkpunt de Run	50				50	25	25	1.094	1.180	1.173	1.165		
6	N	wandelbruggetje de Run	60				60	30	25	1.313	1.416	1.407	1.398		
6	N	opwaarderen fietspad Zandstraat (Nedermolen-Steensel)			480		480	240	25			10.500	11.328		
6	N	aanleg fietspad Steensel-Heers (ged. Zandstraat-gemeentegrens Veldhoven)			205		205	103	25			4.484	4.838		
6	N	Herinrichten Hazenstraat	400				400	220	25	7.875	8.496	8.442	8.388		
6	N	Fietsvoorziening Domineespad Duizel		850			850		25		37.188	40.120	39.865		
6	N	Aanpassing parkeerplaatsen en groen Duizelseweg Eersel		145			145		25		6.344	6.844	6.801		
7	N	Herijking en update erfgoedbestand gemeente Eersel	28				28	28	28					28	
7	N	Accommodatiebeleid	80				80	80	80					80	
7	N	Onderzoek zwembad Eersel	0	400	6.000		6.400	1.900	40			136.654	153.588		
7	N	Realiseren extra parkeerplaatsen sportparken Knegsel en Eersel	180				180		25	7.875	8.496	8.442	8.388		
7	N	Nieuwe scheidingswand installatie Sporthal De Ladder (incl. bijbehorende exploitatielasten)	48				48		25	3.388	3.554	3.540	3.525		

Programma	Vervanging (V)/ Nieuw (N)	Omschrijving	Uitgaven per jaar x € 1.000				Totale uitgaven € 1.000	Inkomsten x € 1.000 Totaal	Waarvan dekking A.R.	Afschr. termijn	Netto lasten (kapitaal- en exploitatie- lasten)				Alg.res. 2022 x € 1.000
			2022	2023	2024	2025					2022	2023	2024	2025	
7	N	Herontwikkeling Kempenmuseum De Acht Zaligheden (incl. bijbehorende exploitatielasten)*	2.000				2.000	2.000	2.019	40		76.500	76.500	76.500	2.019
8	N	Visit Eersel Manager	81				81	81	61						61
8	N	Ongeregistreerd grondgebruik	75				75	75	75						75
8	N	Rural Data Center de Kempen	100				100	100							
8	N	Meetnet luchtkwaliteit & geluid	85				85	85	85						85
8	N	Slim Steensel	75				75	75	75						75
8	N	Innovatie / Slimmer Eersel	100				100	100	100						100
8	N	Projecten Vrijtijdseconomie	300	70	70	70	510	510	510						300
8	N	Aanleg wandelpad Markt-Carterheide	20				20	20		25	875	944	938	932	
8	N	Onderzoek startups-/en innovatiecentrum pand Markt 29	25				25	25	25						25
9	N	ICT-faciliteiten raad en commissie	17				17	17	17						17
9	V	Vervanging materieel buitendienst (overig)	45	147	20	143	355			8	5.794	24.847	27.793	46.080	
		Totaal	11.455	8.660	10.880	7.020	38.015	24.927	5.495		128.319	336.203	518.350	671.239	3.834

*uw raad wordt nu nog niet gevraagd het krediet voor herontwikkeling Kempenmuseum De Acht Zaligheden beschikbaar te stellen. Hiervoor wordt eerst een separaat raadsvoorstel aan uw raad voorgelegd.

Toelichting investeringsprogramma 2022-2025

Algemeen

Onderstaande toelichting op het investeringsprogramma betreft een cijfermatige onderbouwing, waarbij met name de dekkingsmiddelen worden aangegeven (de beschikkingen over de algemene reserve en de netto kapitaal- en exploitatielasten worden in afzonderlijke kolommen weergegeven, zodat deze niet afzonderlijk worden toegelicht). Indien er sprake is van een te activeren nieuwe- en vervangingsinvestering met daaruit voortvloeiende kapitaallasten, is rekening gehouden met eventueel vrijvallende kapitaallasten zodat in die gevallen enkel de *extra* kapitaallasten zijn opgenomen in het meerjarig investeringsprogramma. De totaal geraamde kapitaallasten/exploitatielasten voor de jaren 2022 tot en met 2025 zijn in de exploitatie als stelpost opgenomen (programma 10). Voor een inhoudelijke toelichting voor de investeringen 2022 wordt verwezen naar het desbetreffende programma en de formats in de voorjaarsnota 2022-2025.

Programma 3: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Anticiperende verwervingen (conform nota grondbeleid) en voorbereidingskosten nieuwe grondexploitaties.

De verwervingen en kosten worden als materieel vaste activa in de balans verwerkt tot het moment dat de grond in exploitatie wordt genomen. Er is zodoende geen afzonderlijke dekking nodig.

Programma 4: Milieu

Renovatie drukriolering. Totaal € 1.193.000,--

Rioolvervanging Smitseind. Totaal € 500.000,--.

Vervangen hoofdgemalen. Totaal € 149.000,--.

Klimaatadaptatie Haagdoorn. Totaal € 65.000,--

Deze investeringen zijn opgenomen op grond van de uitvoering van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2021 wat in 2018 financieel is geactualiseerd.

Duurzaamheid, energiereductie & zon-op-dak + Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

Voor de dekking van deze investeringen is in augustus 2020 besloten om voor de jaren 2021 t/m 2024 € 250.000,-- per jaar te storten in de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds. De benodigde investeringen voor 2021 tot en met 2024 (totaal € 609.000,--) kunnen worden gedekt uit deze bestemmingsreserve.

Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen

Deze investering groot € 1.100.000,-- zal op basis van nog te maken afspraken bij de gebruikers in rekening worden gebracht.

Programma 6: Verkeer en vervoer

Vervangen verharding Broekstraat

De geraamde investering voor het jaar 2023 ad € 375.000,-- wordt voor € 250.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Vervangen verharding Korenbloemlaan

De totaal geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 400.000,-- wordt voor € 350.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Aanleg looproute voor mensen met een beperking op de Markt en Hint

De geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 580.000,-- wordt voor € 280.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Vervangen verharding / reconstructie Schadewijkstraat

De geraamde investering voor de jaren 2022 en 2024 ad € 1.220.000,-- wordt voor € 920.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen.

Steensel weer één dorp 2e fase

De geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 1.390.000,-- komt voor € 900.000,-- ten laste van het grp (vervanging riolering). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Steensel weer één dorp 3e fase

De geraamde investering voor het jaar 2023 ad € 2.175.000,-- komt voor € 1.200.000,-- ten laste van het grp (vervanging riolering) en voor € 524.000,-- uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rehabilitatie Eerdbrand (ged. Lage Heide-gemeentegrens)

De geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 213.000,-- wordt voor € 142.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rehabilitatie Lage Heide (ged. Eerdbrand – Stokkelen)

De geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 488.000,-- wordt gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Rehabilitatie Lage Heide (ged. Stokkelen - Boevenheuvel)

De geraamde investering voor het jaar 2023 ad € 300.000,-- wordt gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Rehabilitatie Mozik (zijstraat Domineespad)

De geraamde investering voor het jaar 2025 ad € 56.000,-- wordt voor € 37.500,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rehabilitatie Ing. Van Meelweg (gedeeltelijk)

De geraamde investering voor het jaar 2025 ad € 113.000,-- wordt gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Rehabilitatie Hoogeloonsedijk

De geraamde investering voor het jaar 2024 ad € 325.000,-- wordt voor € 220.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rehabilitatie Biemerren

De geraamde investering voor het jaar 2025 ad € 875.000,-- wordt gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Reconstructie en verbreden fietspad Rosheuvel

De geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 125.000,-- wordt voor € 50.000,-- gedekt uit de voorziening planmatig onderhoud wegen. Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rehabilitatie fietspad Meerstraat (sgt. A. Frazerpad)

De geraamde investering voor het jaar 2022 ad € 206.000,-- wordt gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Rehabilitatie Fietspad Zandstraat (ged. Run – Nedermolen)

De geraamde investering voor het jaar 2024 ad € 125.000,-- wordt voor € 62.500,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rehabilitatie Hazenstraat (buiten bebouwde kom)

De geraamde investering voor het jaar 2025 ad € 500.000,-- wordt gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Reconstructie Kerkstraat (Carquefouplein – Hoolstraat)

De geraamde investering voor de jaren 2022 en 2023 ad € 500.000,-- komt voor € 356.000,-- ten laste van het grp (vervanging riolering) en voor € 144.000,-- uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten).

Herinrichting Carquefouplein

De geraamde investering voor het jaar 2023 ad € 737.000,-- komt voor € 125.000,-- ten laste van het grp (vervanging riolering) en voor € 150.000,-- uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Verbeteren beeldkwaliteit Willibrordusstraat Wintelre

De geraamde investering voor de jaren 2022 en 2023 ad € 542.000,-- wordt voor € 350.000,-- gedekt uit de reserve rehabilitatie wegen (kapitaallasten). Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Rode fietsstroken

De geraamde investering voor de jaren 2021 t/m 2024 ad. € 1.275.000,-- wordt voor € 470.250,-- gedekt uit de voorziening planmatig onderhoud wegen. Het restant komt ten laste van de exploitatie.

Programma 7: Cultuur, sport en recreatie

Onderzoek zwembad Eersel

De geraamde investering ad € 6.400.000,-- wordt gedekt voor € 1.900.000,-- gedekt uit bestemmingsreserve zwembad. Het resterende deel van de investering wordt geactiveerd en leidt tot kapitaallasten in de exploitatiebegroting.

4. Meerjarenbegroting

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij de meerjarenramingen uitgegaan van een periode van vier jaren. Dus kunnen de meerjarenramingen worden beschouwd als een financiële vertaling van het aanvaard beleid gedurende de komende vier jaren.

Zo wordt met name inzicht verkregen of er voldoende middelen zijn om een meerjarig investeringsprogramma tot uitvoering te brengen.

4.1 Algemene uitgangspunten

Evenals bij de systematiek van de berekening van de algemene uitkering is bij de begroting voor de jaren 2022-2025 geen rekening gehouden met algemene loon- en prijsstijgingen. De meerjarenramingen zijn dus berekend op het systeem van constante lonen en prijzen.

Bij de berekening van de kapitaallasten voortvloeiende uit het investeringsschema is uitgegaan van 0,75% rente en is bij de stelpost onderuitputting – conform de financiële verordening – voor het eerste jaar rekening gehouden met een half jaar rentelasten.

Verder is uitgegaan van aanvaard beleid inclusief alle begrotingswijzigingen tot en met de raad van 15 juli 2021 en de jaarrekeningcijfers 2020.

4.2 Verloop meerjarenramingen 2023-2025

De begroting 2022-2025 heeft voor de afzonderlijke jaren de volgende saldi:

2022	+€	415.195,--
2023	-€	130.487,--
2024	-€	631.215,--
2025	-€	645.327,--

In onderstaand overzicht worden de wijzigingen ten opzichte van de vorige jaarschijf weergegeven.
N.B.: + = positief effect ten opzichte van vorig jaar; - = negatief effect ten opzichte van vorig jaar.

Omschrijving	Vershil 2023 t.o.v. 2022	Vershil 2024 t.o.v. 2023	Vershil 2025 t.o.v. 2024
Beginsaldo (=eindsaldo vorig begrotingsjaar)	415.195	-130.487	-631.215
Mutaties t.o.v. vorig begrotingsjaar			
Productgroepen:			
- Inkomen	+77.542	0	0
- Sociaal cultureel werk	-25.000	+6.389	0
- Wettelijke onderwijstaken	0	0	+3.543
- Bouwen en wonen	-5.000	-50.000	0
- Woonomgeving en leefmilieu	-26.000	0	0
- Planologie	+9.030	0	0
- Milieuzorg	+62.803	0	0
- Bereikbaarheid	-35.000	-35.000	-35.000
- Sport en recreatie	+2.400	-2.400	+2.400
- Privaatrechtelijke eigendommen	-1.000	0	0
- Bestuursorganen	+40.000	-2.500	+4.000
- Maatschappelijke registratie	-3.618	+46.607	-12.520
- Algemene dekkingsmiddelen	-720.104	-515.818	-84.128
- Overheadkosten	+78.265	+51.994	+107.597
Totaal	545.682	500.728	-14.108

Voor zover de meerjarenramingen 2023 tot en met 2025 aanzienlijk afwijken wordt dit hieronder per productgroep nader toegelicht.

Productgroep Inkomen

In 2022 zijn de lasten BUIG € 77.542,-- hoger dan de baten BUIG, dit wordt veroorzaakt doordat er een vertragend effect van één jaar zit in de rijksuitkering.

Productgroep sociaal cultureel werk

Vanaf 2023 is , conform raadsbesluit van 13 juli 2021, € 25.000,-- extra storting geraamd voor gemeenschapshuis de Höllekes op de nieuwe locatie.

Productgroep Bouwen en wonen

De mutaties hebben betrekking op bijstellingen van de bouwleges.

Productgroep Woonomgeving en leefmilieu

De mutaties hebben betrekking op meerkosten van € 26.000,-- voor beheer van ecologische verbindingzones (beleidsplan gemeentelijke bos- en natuurterreinen 2021-2030, raad 24 november 2020) en controles boomkwaliteit.

Productgroep Milieuzorg

De mutaties hebben betrekking op de extra kosten voor intensivering milieutoezicht in 2022.

Productgroep Bereikbaarheid

Het nadeel wordt geheel veroorzaakt door de jaarlijks extra toenemende storting voor vervanging wegen met € 35.000,-- per jaar vanaf 2022.

Productgroep Bestuursorganen

De mutaties binnen deze productgroep hebben voornamelijk betrekking op het aantal verwachte verkiezingen tot en met 2023 en een raming voor de reïntegratiemiddelen voor ex-wethouders in 2022.

Productgroep Maatschappelijke registratie

De mutaties hebben betrekking op de verlenging van de geldigheidsperiode van rijbewijzen en reisdocumenten van 5 jaar naar 10 jaar waardoor er fluctuaties zitten in de opbrengsten.

Productgroep Algemene dekkingsmiddelen

Mutaties in algemene uitkering (inclusief deelfonds Sociaal domein) uit het gemeentefonds:

2023	€ -	438.222,--
2024	€ -	160.669,--
2025	€ -	2.739,--

Mutaties in kapitaal- en exploitatielasten meerjarig-investeringsprogramma 2022-2025:

2023	€ -	207.884,--
2024	€ -	182.147,--
2025	€ -	152.889,--

Mutaties in stelposten:

2023	€ -	140.000,--
2024	€ -	239.000,--
2025	€ -	10.000,--

Productgroep Overheadkosten

De mutaties binnen deze productgroep worden mede veroorzaakt door de bijdrage aan de Samenwerking Kempengemeenten conform de begroting SK (uitvoeringskosten MD/VTH/SSC/P&O) meerjarig als volgt wijzigen:

2023	€	9.275,--
2024	€	33.499,--
2025	€ -	5.528,--

Hierbij wordt het verschil mede veroorzaakt doordat de beschikking over algemene vrij besteedbare reserve ten behoeve van incidentele kosten SK meerjarig als volgt wijzigen:

2023	€ -	25.010,--
2024	€ -	9.505,--
2025	€	26.125,--

Tevens worden de mutaties binnen deze productgroep veroorzaakt doordat de bijdrage aan Kempenplus meerjarig als volgt wijzigt:

2023	€	166.000,--
2024	€	41.000,--
2025	€	74.000,--

Mede wordt het verschil veroorzaakt doordat de beschikking over de bestemmingsreserve Participatiebedrijf Kempenplus meerjarig als volgt wijzigt:

2023	€ -	85.000,--
2024	€ -	0,--
2025	€	0,--